

Posztmodell

KÖNYVKRITIKA - LXV. évfolyam, 42. szám, 2021. október 22.

Címtelen föld – fiatal erdélyi metamodern líra. Szerkesztette André Ferenc és Horváth Benji. Hervay Könyvek 1., Erdélyi Híradó–Fiatal Írók Szövetsége, Kolozsvár–Budapest, 2020, 304 oldal, 2900 Ft

A metamodern olyan fogalom, amely a posztmodern utániság érzésének tapogatózó megragadási kísérlete. Egyebek mellett olyan címszavakkal kísérhetjük meg leírni, mint oszcilláció (modern és posztmodern jellemzők között), különböző reflexiós szintek és attitűdök egyidejű jelenléte (közvetlen/egyenes és ironikus, kételyteli és lelkesült, melankolikus és reményteli, depresszív és progresszív, elleplező és őszinte, bevonódó és apatikus, személyes és politikus), posztideologikusság, posztirónia, hibriditás stb. Rendelhetőek hozzá természetesen elméletírók (Robin van den Akker, Hanzi Freinacht stb.) és művészeti praxisok (például a LeBeouf-Rönkkö-Turner trió), irodalmi formák (például David Foster Wallace) is, bár a koncepció eredete alapvetően képző-, illetőleg performanszművészeti. Ugyanakkor valószínűleg lehet érvelni amellett, hogy amit metamodernként írunk le, az tulajdonképpen az egyébként plurális és összetett posztmodern komplexum részeként is elbeszélhető (mi volt előbb, a reflektálás vagy a megelőzöttség?).